

# Riksdagen

## Uppteckningar

### vid EU-nämndens sammanträden

#### 2017/18:13

Fredagen den 24 november

---

#### **§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)**

**Närings- och innovationsminister Mikael Damberg**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 29 maj 2017**

**Återrapport från informellt möte i rådet den 18 juli 2017**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 30 november och den 1 december 2017**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan har passerat 09.00, och jag förklarar sammanträdet för öppnat.

Vi hälsar närings- och innovationsminister Mikael Damberg välkommen till dagens EU-nämndssammanträde. Först på dagordningen har vi återrapporter från möte i rådet den 29 maj och informellt möte den 18 juli i år. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 2 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):  
Ni har fått återrapporteringen skriftligt. Jag har ingenting att tillägga.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det verkar inte föreligga några frågor från nämndens ledamöter. Vi tackar för informationen.

Vi går till dagordningen inför mötet den 30 november och den 1 december, Lagstiftningsöverläggningar, dagordningspunkt 3, Förordningen om en gemensam digital ingång.

Anf. 4 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Förslaget om inrättande av en gemensam digital webbportal presenterades i maj i år som en del av kommissionens digitala inre marknadsstrategi och strategin för den inre marknaden för varor och tjänster. Förhandlingarna inleddes i slutet av juni och har gått i rask takt under det estniska ordförandeskapet, särskilt de sista veckorna.

Bakgrunden till detta förslag är att det redan finns stora mängder användbar information online utspritt bland kommissionens och medlemsstaternas olika myndighetshemsidor. Det problematiska är snarare att hitta rätt bland all information, vilket kan vara väl så svårt bara när man söker i ett och samma land.

Om man även har för avsikt att flytta till ett annat land eller kanske handla med flera andra länder är det ofta troligt att man begränsas i att informationen är svår att hitta och att den enbart finns på ett språk som man inte förstår. Systemens uppbyggnad kan även göra det omöjligt att utföra pappersarbete på distans. Det ställs även formaliakrav som enbart landets medborgare kan leva upp till i praktiken.

Förslaget syftar därför till att skapa en enda digital ingång inom EU för att ge möjligheter för företag och medborgare att hitta relevant och begriplig information online. Det nya är också att man samtidigt ska kunna komma åt och utföra administrativa förfaranden online, det vill säga ansöka om personbevis eller göra adressändring. Detta gäller även i de fall användaren kommer från eller befinner sig i ett annat medlemsland.

Som bekant har regeringen i årets höstbudget lyft fram stora satsningar på digitalisering av den offentliga sektorn. Det nu aktuella förslagets inriktning ligger på ett övergripande plan alltså i linje med en utveckling som regeringen även eftersträvar på nationell nivå.

Sverige har under förhandlingarna verkat för att nå större tydlighet i kraven på medlemsstaterna. Nuvarande kompromissförslag bedöms också vara tydligare på så sätt att det nu står klart att en medlemsstat inte ska behöva digitalisera ett förfarande som inte finns i nationell rätt.

För att undvika kostnadsdrivande tekniska lösningar har Sverige verkat för längre genomförandetider och tydliga kontrollstationer för ett realistiskt och stegvis genomförande av once only-principen och digitalisering av nya förfaranden. Detta är en även i fortsättningen viktig prioritering för regeringen, det vill säga att åstadkomma rimliga genomförandetider så att svenska myndigheter ska hinna förbereda och anpassa sig utan att det blir alltför kostsamt.

Eftersom förhandlingarna har accelererat under den senaste tiden hade vi självklart önskat mer tid för att analysera konsekvenserna ytterligare, men nu bedömer ordförandeskapet att lagförslaget är moget för en allmän inriktning vid rådsmötet och att det finns en majoritet av medlemsstaterna som står bakom förslaget.

Jag deltog i går vid en överläggning med näringsutskottet. Regeringen fick då stöd för sin linje. Förslaget kommer att behandlas i dag i Coreper. Regeringen föreslår att Sverige ska ge stöd till den allmänna inriktningen på ordförandeskapets kompromissförslag, detta under förutsättning att den fortsatta hanteringen inför rådsmötet medför att vi får till stånd genomförandetider som är acceptabla och att kostnadsdrivande aspekter i förslaget hålls på en rimlig nivå.

Anf. 5 JOHAN NISSINEN (SD):

Ordförande! Sverigedemokraterna anmäler avvikande mening. Även om mycket av detta säkert är bra kan Sverigedemokraterna inte ställa sig bakom detta förslag. Det ska vara upp till varje medlemsstat, och det ska skötas i förvaltning.

Att det inte heller finns någon seriös kostnadskalkyl är också tveksamt. Att det sedan handlar om en enorm insamling av data som kan missbrukas om den hamnar i orätta händer gör det inte bättre.

Anf. 6 ARON MODIG (KD):

Det är ju så att kommissionen i dag har en portal som heter Ditt Europa, där både enskilda och företagare kan gå in. Som jag tolkar det svarar den till stor del upp emot det som är syftet med detta, och informationen finns på alla språk och så vidare.

Min fråga är: Hur kommer den nya portalen att skilja sig från portalen Ditt Europa som finns redan i dag?

Anf. 7 TINA ACKETOFT (L):

Tack för redogörelsen! Jag ställer mig positiv till regeringens hantering av frågan.

Jag har en kort fråga: Vad är "en rimlig nivå" när det gäller kostnaden, och hur beräknar man det? Det är ju ganska luddigt vad vi kommer att få ut av det, och då menar jag inte vi i Sverige utan vi i EU.

Anf. 8 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Jag svarar på de mer konkreta frågorna.

Ditt Europa är en portal som finns i dag. Den omfattar inte så mycket företagsrelaterade frågor utan mer individ- och medborgarfrågor. Det som blir nytt med den nya portalen är att man också länkar till förfarandena och att man dessutom kan ansöka på ett och samma ställe. Man får alltså inte bara information om hur man ska göra, utan man länkas de facto till de olika förfaranden som sker digitalt.

Det bedöms underlätta, inte minst för företagare som vill göra affärer över gränser. I den delen är det en bra inriktning och skulle förstärka.

Vad som är en rimlig nivå är svårt att exakt definiera nu. Det viktigaste för oss är genomförandetiderna. De flesta av de här förfarandena har vi redan i Sverige digitalt, men vi måste fortsätta att analysera om det är någonting mer vi måste göra med dessa förfaranden så att de möter kraven.

Det är inte ovanligt att allmänna inriktningar sker lite innan alla detaljer är helt klara, så det är inte heller inte helt ovanligt att vi inte kan beräkna precis varenda kostnadskonsekvens i det här tidiga läget. Men vi bedömer att genomförandetiderna är absolut viktigast för att det inte ska uppstå stora onödiga kostnader för Sverige som medlemsstat. Många av dessa förfaranden är som sagt var redan digitaliserade i Sverige, och vi har en ambition att digitalisera förfaranden ännu mer.

Anf. 9 KERSTIN LUNDGREN (C):

Vi ställer oss också bakom regeringens hållning. Men när man betonar genomförandetiden, som ministern gör, är förstås frågan: Om det är svårt att definiera "rimlig tid", vad är då definitionen av acceptabla genomförandetider, eftersom det bedöms som så viktigt för att kunna ta ställning?

Anf. 10 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

I det ursprungliga förslaget var det en övergångstid på två år. Nu handlar diskussionen om fyra år, vilket vi tycker är en stor framgång, även om vi skulle vilja putta det ytterligare något år framåt om det går.

Men vi har alltså gått från två år till fyra år, vilket vi än så länge tycker är en stor framgång i förhandlingarna.

Anf. 11 ARON MODIG (KD):

Tack, ministern, för svaret! Vid gårdagens överläggning i näringsutskottet anmälde Kristdemokraterna en avvikande mening. Anledningen till det var att vi tyckte att svaret på frågan om skillnaden mellan den här portalen och portalen Ditt Europa inte var tillräckligt tydligt.

Nu tycker jag att svaret är tydligt, så jag drar tillbaka den avvikande mening som anmälades i går.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Konkurrenskraftsavstämning: Mål för industripolitiken.

Anf. 13 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Konkurrenskraftsavstämningen är en återkommande dagordningspunkt på Konkurrenskraftsrådets möten, där kommissionen brukar presentera indikatorer på något tema åtföljt av en diskussion. Inget underlag brukar presenteras i förväg.

Denna gång rör avstämningen målen för industripolitiken. Regeringens inställning är att EU:s gamla mål att 20 procent av bnp ska komma från industrin behöver uppdateras.

För det första återspeglar inte målet hur industrins internationella konkurrenskraft utvecklas. Det är ett relativt mått som inte fångar en absolut värdetillväxt i industrin.

För det andra är definitionen av industrin central. Målet måste bejaka och spegla ett ökat tjänsteinnehåll, nya affärsmodeller och ökad integration av globala värdekedjor. Industrin kan inte skiljas från den industri-nära tjänstesektorn.

För det tredje behöver målen relateras till de stora samhällsutmaningarna som slagits fast i FN:s hållbarhetsmål, Agenda 2030. Vi menar att utan industrins innovationskraft klarar vi inte omställningen till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Det är därför centralt att industripolitiken och forsknings- och innovationspolitiken drar åt samma håll.

Anf. 14 JOHAN NISSINEN (SD):

Herr ordförande! Jag anmäler en lite längre avvikande mening här.

Sverigedemokraterna ser liksom regeringen vikten av Europas konkurrenskraft. Sedan går åsikterna isär. Vi väljer att konkretisera de mekanismer, delar, sektorer och områden som faktiskt kraftigt berör konkurrenskraften i Europa i stället för att som regeringen lyfta upp ord som samordning, arbete för investeringar i hållbar ekonomi, goda ramvillkor, fördjupad inre marknad med mera.

Vi menar att fokus ska ligga på vilka åtgärder som har tagits eller ska tas och vilka positiva eller negativa effekter det innebär för den globala

konkurrensen. Vi ser att vissa medlemsländer tar ett stort ansvar till följd av rådande situation i Europa, men även gällande bland annat brexit, energimarknaden och flyktingströmmar samt ständigt ökande EU-utgifter för vissa länder kan situationen ändras väldigt snabbt.

Sverigedemokraterna menar att alla kostnadsdrivande mekanismer måste upphöra och revideras. De olika industrisektorernas konkurrenskraft måste utvärderas gällande bland annat den europeiska energisituationen. Tillgång till arbetskraft genom snedvridande stödsystem behöver ses över. Socioekonomiska projekt där medlemsstater subventionerar utanförskap i andra länder ska upphöra.

Sverigedemokraterna menar att hela den europeiska kostnadsdrivande situationen måste revideras i grunden gällande strukturfonder, energunionen, arbetsmarknadspolitiska åtgärder med mera.

Vi ser den europeiska situationen i sin helhet. Det är politiskt oseriöst och orimligt att som regeringen lyfta fram visioner och investeringar som inte är förankrade, varken ekonomiskt eller konkurrensmässigt.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, EU:s framtida strategi för industrin.

Anf. 16 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Efter att konkurrenskraftsrådet och Europeiska rådet i juni efterfrågat en industripolitisk strategi presenterade kommissionen i september ett meddelande på temat. Meddelandet motsvarade dock inte helt förväntningarna från vare sig industrin eller många medlemsstater. Det är nämligen framför allt en lägesrapport om vad EU redan gör eller planerar att göra som är relevant för industrin.

Ett utkast till rådsslutsatser om europeisk industripolitik ska antas vid mötet. Rådet kommer därför i slutsatserna att tacka för meddelandet men uppmana kommissionen att gå vidare med att utveckla en långsiktig industripolitisk strategi med tillhörande handlingsplan.

Regeringen har tillsammans med likasinnade medlemsstater betonat vikten av goda ramvillkor, förstärkt inre marknad, satsningar på innovation och grön omställning. Dessa är centrala för industrins framtida konkurrenskraft.

Regeringen föreslår att Sverige kan ställa sig bakom ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser.

Anf. 17 JOHAN NISSINEN (SD):

Herr ordförande! Jag har ännu en lång avvikande mening.

Sverigedemokraterna belyser EU-industrins stora betydelse för tillväxt och ekonomisk stabilitet. Vi ser särskilt positivt på arbetet för ett koldioxidsnålt Europa, med betoning på att det inte får påverka den internationella konkurrenskraften för medlemsstaternas industrier och företag.

Vi anser även att arbetet med globala överenskommelser gällande miljö och CO<sub>2</sub>-mål bör ha högsta prioritet. Även svensk industri och exportkraft skulle gynnas av det.

Vi har dock ett annat synsätt gällande finansiering, infrastruktur och arbetsmarknad. Gällande finansiering och det gemensamma strategiska ramverket och dess strukturfonder anser vi att det är viktigt att fonderna endast används till projekt för att stimulera tillväxt. Således bör strukturfonderna inte användas till socioekonomiska projekt.

Vi ställer oss frågande till uppbyggnad av en gemensam infrastruktur. Kostnaden för detta är en stor osäkerhetsfaktor, och medlemsstaterna bör själva eller genom bilaterala avtal ombesörja sin produktion och leveranssäkerhet.

Vi bör även se med kritiska ögon på utomeuropeiska leveranser av energi. Energiberoende av politiskt instabila stater kan skapa osäkerhet för den finansiella industriella marknaden men även få följder för enstaka medborgare.

När det gäller utbildning för arbetsmarknadens behov ligger det i nationernas eget intresse att säkerställa och styra framtida behov.

Vi sverigedemokrater anser därmed att målen för den europeiska industrin ska vara konkreta, realistiska och ekonomiskt förankrade – för att generera långsiktig trovärdighet, mot investerare men även mot EU som helhet.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

För tydligheten i protokollet och nämndens bild undrar jag om denna avvikande mening gäller både punkt a och punkt b.

Anf. 19 JOHAN NISSINEN (SD):

Den gäller båda.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Sammanfattningsvis finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt vad gäller punkt 5 b och majoritet för regeringens här redovisade inriktning vad gäller punkt 5 a.

Då går vi till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Önskar närings- och innovationsministern tillägga något?

Anf. 21 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Nej. Men jag är beredd att svara på frågor.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar inga frågor. Jag tackar för informationen och önskar näringsministern med medarbetare en trevlig helg.

## § 2 Konkurrenskraft (forskning och rymd)

Statsrådet Helene Hellmark Knutsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 30 maj 2017

Återrapport från informellt möte i rådet den 25 juli 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 30 november och den 1 december 2017

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Helene Hellmark Knutsson välkommen till EU-nämndens sammanträde.

Först har vi återrapporterna från mötet i rådet den 30 maj och det informella mötet i rådet den 25 juli. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 24 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Nej, tack! Men jag svarar gärna på frågor om det utskickade materialet, om det finns några.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Rådets slutsatser om halvtidsutvärderingen av Copernicusprogrammet.

Anf. 26 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Ordförande! I utkastet till rådsslutsatserna om Copernicus behandlas den halvtidsöversyn som nyligen utfördes i enlighet med rådets beslut om förordningen för Copernicus. I rådsslutsatserna konstateras att Copernicus redan har utvecklats till den största leverantören av jordobservationsdata i världen, trots att alla satelliter inte har sänkts upp ännu. Den antagna datapolicyen med fri, full och öppen tillgång till data anses vara en av orsakerna till denna utveckling.

Rymdprogram som Copernicus ökar vår kunskap om jorden och bidrar till att lösa globala utmaningar inom exempelvis klimat, miljö, säkerhet och naturresurshushållning. Det ger underlag för åtgärder inom allt från stadsplanering till isbrytning samtidigt som det hjälper till att rädda liv vid naturkatastrofer.

Rymdsektorn är dessutom en motor för jobb och tillväxt. Den är direkt jobbskapande i den tillverkande industrin och i den tjänsteindustri som använder sig av data som genereras av sektorn. Jobb skapas också på den marknad som indirekt gynnas av de innovationer och dataproduktion som rymdsektorn står för.

För att få ut största möjliga samhällsnytta av Copernicus anges det i slutsatserna att det behövs fortsatta ansträngningar för att programmet ska bli relevant för andra politikområden och för att engagera nya typer av användare utöver kärnanvändarna vid offentliga institutioner. Behandling av utkastet till slutsatser pågår för närvarande i rådet, och innehållet kan fortfarande komma att förändras.

Regeringen har fått in skrivningar som lyfter fram vikten av den öppna datapolycyn och att det är en förutsättning för att främja framväxten av innovativa företag nedströms och skapa applikationer och tjänster för ökad samhällsnytta. Regeringen har även fått gehör för skrivningar som betonar att användargränssnitten för att nå behandlad data måste vara enkla och snabba för att spridningen bland aktörer ska öka, särskilt utanför rymdsektorn, och för att stimulera framväxten av kommersiella tillämpningar.

Regeringen har bidragit till att texten tydligare anger vikten av Copernicus som verktyg för bättre kunskap och beslutsunderlag om miljö- och klimatfrågor.

Sammanfattningsvis är det angeläget för regeringen att datapolycyn fortsätter att vara öppen och att investeringarna i Copernicus leder till största möjliga samhällsnytta. Rådsslutsatserna är alltså i enlighet med våra ståndpunkter, särskilt efter de förändringar som vi har drivit. Därför föreslår regeringen att Sverige ställer sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, EU:s rymdprogram: Det fortsatta arbetet.

Anf. 28 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Jag ska försöka informera om den diskussion om vägen framåt för Europas rymdprogram som det estniska ordförandeskapet har satt upp. Ordförandeskapet har tagit fram ett diskussionsunderlag som skickades ut mycket sent. De vägledande frågorna kom därför inte med i den kommenterade dagordning som ni har fått. Men jag ska försöka redogöra för dem här.

Utgångspunkten för underlaget är den europeiska rymdstrategin som togs fram 2016, i enlighet med vad vi antog. Underlaget nämner kortfattat viktiga områden som EU:s roll när förutsättningarna för rymdsektorn snabbt förändras och situationen för de viktigaste rymdprogrammen, nyss nämnda Copernicus som alltså är ett jordobservationsprogram och Galileo som är ett positioneringsprogram. Andra områden som nämns är bland andra tillträde till rymden, rymdforskning och rymdsektorns betydelse för EU:s ekonomi.

De vägledande frågorna handlar om rymdprogrammen kan skapa nya möjligheter inom ramen för EU:s industripolitik och inom den digitala agendan samt om vilka nationella och regionala initiativ medlemsstaterna planerar för att komplettera EU:s rymdprogram och därmed öka effekterna för rymdekonomin.

Regeringen anser att den europeiska rymdstrategin från 2016 ska fortsätta vara vägledande framåt. Det innebär att driftsättningen och utvecklingen av de två stora flaggskeppsprogrammen, det vill säga jordobservationsprogrammet Copernicus och positioneringssystemet Galileo, bör prioriteras liksom rymdövervakningsprogrammet SST.

Genomförandet av programmen kommer att fortsätta skapa möjligheter för europeisk industri där kopplingar bör finnas, med ambitionerna i industripolicyn och den digitala agendan. EU och Sverige kan då fort-



sätta få fördelar genom direkt tillgång till data för applikationer och tjänster för ökad samhällsnytta, ökad europeisk konkurrenskraft och hög kvalitet på forskning och innovation.

2017/18:13  
24 november

Vad gäller nationella och regionala initiativ kommer regeringen att informera rådet om att vi är i färd med att ta fram en nationell rymdstrategi. Vi avser också att nämna att Rymdstyrelsen har fått ett regeringsuppdrag att tillsammans med Rymdbolaget se på förutsättningen att utveckla Espace. Och en rymdinkubator, ESA BIC, vars svenska utlöpare jag själv invigde i december 2015, finns på tre platser i Sverige. Man har med stöd och engagemang från regionala och lokala aktörer ambitionen att skapa åtta nya bolag varje år.

Anf. 29 BETTY MALMBERG (M):

Herr ordförande! Den här punkten behandlades i utbildningsutskottet den 14 november. Den ståndpunkt som utbildningsutskottet ställde sig bakom och som presenterades innehöll också en formulering om budgetrestriktivitet och budgetkontroll. Regeringen har plockat bort den i det förslag till ståndpunkt som presenteras i dag. Jag undrar varför.

Anf. 30 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Jag redogjorde inte för den, men den finns självklart kvar. Vi har alltid med strikt budgetrestriktivitet för alla EU:s program och budgetar.

Anf. 31 BETTY MALMBERG (M):

Då vill jag att det förs till protokollet att den ska ingå i ståndpunkten.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Statsrådet nickar jakande.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Rådets slutsatser: ”Från halvtidsöversynen av Horisont 2020 till det nionde ramprogrammet”.

Anf. 33 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Ordförande! Rådsslutsatserna behandlar alltså halvtidsutvärderingen av ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont 2020, men tar även sikte på nästa ramprogram för perioden efter 2020.

Kommissionen presenterade sin utvärdering den 30 maj i år. Slutsatserna i rådets samlade inspel till EU-kommissionen är förberedelserna av nästa ramprogram som förväntas starta 2021.

Förhandlingen i rådsarbetsgruppen har varit ovanligt komplicerad. I det utkast till slutsatser som ni har fått finns ett antal så kallade granskingsreservationer från olika medlemsstater. Reservationerna gäller bland annat hur synergier kan uppnås mellan ramprogrammet och strukturfonderna, inklusive kopplingen till EU:s statsstödsregler. Reservationerna gäller även på vilket sätt nya tekniker ska finansieras, huruvida det finns skrivningar om försvarsforskning samt ytterligare åtgärder för breddat deltagande i ramprogrammet för EU-13.

Förhoppningsvis kan alla reservationer släppas i dag, när slutsatserna behandlas i Coreper. Men regeringen anser att nuvarande utkast är en bra

kompromiss och är beredd att ge stöd till detta utan några ytterligare ändringar.

Ifall texten ändå tas upp på Corepermötet avser regeringen att följa upp den reservation som finns för stycke 12. Det är självfallet viktigt att finansiera innovation baserad på banbrytande teknologier med hög risk, men regeringen skulle föredra en mer öppen formulering.

I förhandlingen har regeringen särskilt drivit några frågor. Det gäller framför allt frågan om att excellence, kvalitet, ska vara det huvudsakliga kriteriet för fördelning av medel i ramprogrammet. En del medlemsstater vill att det ska ske en fördelning även utifrån ett geografiskt perspektiv. Regeringens syn är att vi ser behovet av en ökad forsknings- och innovationskapacitet i delar av EU men att medel till ökad kapacitet bör komma från den nationella nivån och från strukturfonderna. Det finns dessutom redan i Horisont 2020 vissa riktade insatser för att bredda deltagandet i ramprogrammet, och dessa bör fortsätta.

Något i rådsslutsatserna som vällat diskussion är hur forsknings- och innovationsagendan för nästa ramprogram ska bestämmas och hur medlemsstaternas inflytande ska säkerställas.

En annan fråga gäller omfattningen av så kallade partnerskapsprogram där EU och näringslivet samfinansierar forskning och innovation. Antalet initiativ har ökat successivt och erhåller en allt större del av budgeten. Regeringen delar uppfattningen att det behövs ett samlat grepp på alla initiativ och att det landskap av FOI-instrument som finns i dag behöver förenklas och tydliggöras.

Med detta är jag beredd att svara på frågor.

Anf. 34 BETTY MALMBERG (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Också denna punkt var uppe vid utbildningsutskottets sammanträde den 14 november. Det har sedan dess tillkommit frågeställningar som inte har behandlats i utskottet, bland annat frågor om försvarsforskningsprogrammet och de tre punkterna: formuleringar kring enhetliga regler, kring finansiering av FOI-insatser och frågan om breddat deltagande och spridning av excellence.

Då detta inte har behandlats i utbildningsutskottet undrar jag var dessa frågor har tagits upp. Eftersom det bland annat rör frågan om försvarsforskningsprogram tycker jag att det är av vikt att vi får besked om vilka som har hanterat detta.

Anf. 35 JOHAN NISSINEN (SD):

Herr ordförande! Vi är inte för Horisont 2020, men vi kan se ett visst mervärde i att samverka över gränserna och att gynna forskning och utveckling när det gäller samhällsutmaningar som är globala, exempelvis inom hälsoområdet. Men sådana multilaterala forskningssamarbeten kan finnas utan att de sker i EU:s regi.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Det framgår att ni anmälde en avvikande mening i utbildningsutskottet. Det var inte tydligt om du vill anmäla en avvikande mening också här.

Anf. 38 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Som sagt pågår slutförhandlingen i dag, samtidigt som vi har det här mötet. Och det har kommit inspel från andra medlemsstater på de områden som jag redogjorde för. När det gäller breddat deltagande är det framför allt de länder som kallas för EU-13. Jag har varit tydlig med, och vi har en samverkan med andra medlemsstater, om att för oss är det oerhört viktigt att det är excellence, kvalitet, i forskningen som är avgörande för distributionen av anslagen. Annars kommer hela forskningsarbetet i EU att tappa i konkurrenskraft, och det skulle verka menligt för alla medlemsstater och för EU:s konkurrenskraft. Detta redogjorde jag för i utbildningsutskottet.

Sedan har några medlemsstater lyft fram frågan om försvarsforskning. Från Sveriges sida är vi tydliga med att det redan i dag finns forskningsanslag för civila ändamål när det gäller säkerhetspolitik. Men det är några som också vill ha försvarsforskning. Då har frågan varit om det ska ligga utanför eller inom ramprogrammet. Sveriges ståndpunkt är att det ska vara inom ramprogrammet, om det över huvud taget ska vara med, och att intentionerna i fördraget i EU är att all forskning ska vara samlad inom samma ramprogram, inte forskning parallellt i andra program.

Vi vill i det här läget helst inte sätta ned foten i frågan om försvarsforskning. Vi föreslår att den inte tas med. Det är vår linje. Men om den ska tas med vill vi att den ska ligga inom rättsakt FP9.

Det enhetliga regelverket driver vi hela tiden. Jag har också tidigare i den öppna hearingen inför ramprogrammet redogjort för att en av Sveriges ståndpunkter är att vi ska försöka få förenklade och enhetliga regler för alla ansatser och ansökningar som görs. Det är lite på samma tema som budgetrestriktiviteten, en ständigt återkommande hållning från vår sida.

Anf. 39 BETTY MALMBERG (M):

Tack, ministern, för svaret! Men jag fick inte svar på frågan jag ställde om var försvarsforskningsinställningen till försvarsforskningsprogrammet har tagits upp och behandlats. Det tycker jag är av vikt att vi får ett svar på.

Sedan måste jag ändå be att få ett förtydligande när det gäller varför regeringen har tagit ställning till att detta inte ska ingå. Det handlar ju om en utvärdering av Horisont 2020, så de här forskningsprogrammen lär ju finnas. Varför väljer man att det inte ska ingå i själva utvärderingen?

Anf. 40 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Det togs som sagt inte upp i utbildningsutskottet, eftersom frågan då inte var med i diskussionen eller beredd. Jag var kanske otydlig, men vi anser inte att man behöver ta ställning till detta i det här läget utan kan återkomma vid senare tillfälle. Det viktiga för oss är att om det ska vara med ska det vara inom ramen för EU:s samlade forskningsprogram.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt och en avvikande mening noterad från Sverigedemokraterna.

Dagordningspunkt 10, Det uppdragsinriktade arbetssättet i det nionde ramprogrammet för forskning, utveckling och innovation.

Anf. 42 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr ordförande! Den här punkten gäller en policydiskussion om de målinriktade insatserna, eller missions som kommissionen har valt att kalla det.

Ordförandeskapet vill ha en öppen debatt om detta under mötet. I underlaget till diskussionen finns två frågor som vi förväntas reflektera över, dels om karaktären på de målinriktade insatserna är lämplig för att kunna ge större genomslag samt göra forskning och innovation mer relevant för medborgarna, dels hur de målinriktade insatserna ska bestämmas och se ut.

Regeringen tycker att konceptet med målinriktade insatser är intressant. Precis som inför Horisont 2020 och i regeringens forskningsproposition är det viktigt att vi tar oss an stora samhällsutmaningar i ramprogrammet. Det är därför viktigt för regeringen att dessa målinriktade insatser har en utmaningskaraktär. Vi stöder tydligt att de målinriktade insatserna bidrar till FN:s hållbarhetsmål.

Vi vill inte att insatserna helt ersätter den del av ramprogrammet som i dag kallas samhällsutmaningar utan snarare kompletterar den. Medborgarna måste förstå varför vi satsar på forskning och innovation. Därför är det viktigt att dels informera om resultaten och genomslaget i samhället, dels att involvera dem i processerna.

Regeringen vill också lyfta fram att jämställdheten måste ingå, precis som i alla andra delar av framtida ramprogram, i de målinriktade insatserna.

Vad gäller frågan om vad de målinriktade insatserna ska handla om kommer jag i mitt inlägg att utgå från de samhällsutmaningar som tas upp i forskningspropositionen. Flera av dem skulle passa även på europeisk nivå. Även andra utmaningar, exempelvis antibiotikaresistens, kan passa i sammanhanget. Urvalet av vad vi anser bör vara ett begränsat antal målinriktade insatser bör ske i samarbete mellan kommissionen, utifrån sin roll som förslagsgivare, och medlemsstaterna men även andra intressenter.

Med detta är jag beredd att svara på frågor.

Anf. 43 BETTY MALMBERG (M):

Herr ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Moderaterna står bakom regeringens ställningstagande. Men också här saknar vi en punkt, och den rör grundforskningen. Det är en fråga som finns i den ståndpunkt som var utsänd och behandlades i ett enigt utbildningsutskott. Varför frågan är viktig är att det har konstaterats att grundforskningen får stryka på foten i de program som pågår just nu. I den ståndpunkt som fanns i utbildningsutskottet sa regeringen att just detta var ett skäl till att det är viktigt att påpeka att såväl grundforskning som marknads- och samhällsnära insatser behövs för att effekter i samhället ska kunna uppnås. Jag undrar om ministern har en förklaring till

varför detta har kommit bort och om ministern är beredd att lägga till det i den ståndpunkt som ministern tar upp.

2017/18:13  
24 november

Anf. 44 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr ordförande! Det är en mycket bra synpunkt, för både grundforskning och mer tillämpad forskning är det som behövs för att lösa samhällsutmaningarna. Men vi tycker att det även gäller för de så kallade målinriktade insatserna, eller missions. Antibiotikaresistens är ett bra exempel på att det behövs både grundforskning och mer tillämpad forskning för att vi ska kunna lösa en sådan utmaning, så det kan jag absolut ställa mig bakom.

Anf. 45 BETTY MALMBERG (M):

Jag vill bara tacka för svaret och för att medskicket kommer med.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, både i den muntliga föredragningen och i den skriftliga.

Då har vi kommit till punkten Övriga frågor. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 47 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Nej, men jag svarar gärna på eventuella frågor.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar inga frågeställare och får då tacka statsrådet med medarbetare för er medverkan vid sammanträdet och önska er en trevlig helg.

Anf. 49 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Tack, detsamma!

# Innehållsförteckning

|                                                             |          |
|-------------------------------------------------------------|----------|
| <b>§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)</b>      | <b>1</b> |
| Anf. 1 ORDFÖRANDEN                                          | 1        |
| Anf. 2 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)  | 1        |
| Anf. 3 ORDFÖRANDEN                                          | 1        |
| Anf. 4 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)  | 1        |
| Anf. 5 JOHAN NISSINEN (SD)                                  | 2        |
| Anf. 6 ARON MODIG (KD)                                      | 2        |
| Anf. 7 TINA ACKETOFT (L)                                    | 3        |
| Anf. 8 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)  | 3        |
| Anf. 9 KERSTIN LUNDGREN (C)                                 | 3        |
| Anf. 10 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S) | 3        |
| Anf. 11 ARON MODIG (KD)                                     | 4        |
| Anf. 12 ORDFÖRANDEN                                         | 4        |
| Anf. 13 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S) | 4        |
| Anf. 14 JOHAN NISSINEN (SD)                                 | 4        |
| Anf. 15 ORDFÖRANDEN                                         | 5        |
| Anf. 16 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S) | 5        |
| Anf. 17 JOHAN NISSINEN (SD)                                 | 5        |
| Anf. 18 ORDFÖRANDEN                                         | 6        |
| Anf. 19 JOHAN NISSINEN (SD)                                 | 6        |
| Anf. 20 ORDFÖRANDEN                                         | 6        |
| Anf. 21 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S) | 6        |
| Anf. 22 ORDFÖRANDEN                                         | 6        |
| <b>§ 2 Konkurrenskraft (forskning och rymd)</b>             | <b>7</b> |
| Anf. 23 ORDFÖRANDEN                                         | 7        |
| Anf. 24 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)             | 7        |
| Anf. 25 ORDFÖRANDEN                                         | 7        |
| Anf. 26 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)             | 7        |
| Anf. 27 ORDFÖRANDEN                                         | 8        |
| Anf. 28 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)             | 8        |
| Anf. 29 BETTY MALMBERG (M)                                  | 9        |
| Anf. 30 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)             | 9        |
| Anf. 31 BETTY MALMBERG (M)                                  | 9        |
| Anf. 32 ORDFÖRANDEN                                         | 9        |
| Anf. 33 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S)             | 9        |
| Anf. 34 BETTY MALMBERG (M)                                  | 10       |
| Anf. 35 JOHAN NISSINEN (SD)                                 | 10       |

|                                                         |    |                    |
|---------------------------------------------------------|----|--------------------|
| Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....                                | 10 | 2017/18:13         |
| Anf. 37 JOHAN NISSINEN (SD).....                        | 10 | <u>24 november</u> |
| Anf. 38 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S)..... | 11 |                    |
| Anf. 39 BETTY MALMBERG (M).....                         | 11 |                    |
| Anf. 40 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S)..... | 11 |                    |
| Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....                                | 11 |                    |
| Anf. 42 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S)..... | 12 |                    |
| Anf. 43 BETTY MALMBERG (M).....                         | 12 |                    |
| Anf. 44 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S)..... | 12 |                    |
| Anf. 45 BETTY MALMBERG (M).....                         | 13 |                    |
| Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....                                | 13 |                    |
| Anf. 47 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S)..... | 13 |                    |
| Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....                                | 13 |                    |
| Anf. 49 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S)..... | 13 |                    |